

СТАНОВИЩЕ

от

проф. д-р Катя Гинева Кайрякова
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър”

на

Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”
Професионално направление (шифър 8.3) „Музикално и танцово изкуство”, докторска
програма „Хореография”

Докторант: Драгомир Валентинов Йорданов, докторант на катедра „Хореография” към
Факултет „Музикален фолклор и хореография“ на Академия за музикално, танцово и
изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев”

Тема: **Взаимодействие между българския сценичен фолклорен танц и
съвременни танцови стилове**

Научен ръководител: проф. д-р Желка Табакова

Общо представяне на процедурата и получените за рецензиране материали

Рецензията е изготвена въз основа на Заповед №РД-27-058 от 15.04.2024 г. на Ректора на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев” относно утвърждаване състав на научно жури и представени от докторанта дисертационен труд, автореферат, справка за приносите в дисертационния труд, публикации по темата на дисертационния труд, в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ за придобиване на образователна и научна степен „доктор” и научна степен „доктор на науките”. На базата на представените документи може да се заключи, че процедурата по обявяването и провеждането на конкурса е осъществена в пълно съответствие със ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, както и с вътрешния Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в АМТИИ.

Кандидатът Драгомир Валентинов Йорданов е представил за рецензиране:

- ✓ Дисертационен труд е с обем 163 страници със следната структура: увод, изложение в четири глави, заключение, справка за приносите, библиография и едно приложение. Приложена е класическа структура на такъв тип изложения, което е добра заявка на докторанта за усвоени основни умения и норми в научната стилистика. Библиографската справка включва 88 източника, от които 67 на кирилица и 13 на латиница, 8 интернет адреса. Доказателство за познаване на проблематиката са и проведените 7 интервюта и разговори илюстриращи основни моменти от дисертационния труд. Съдържанието на всяка от четирите глави е обособено в параграфи;
- ✓ Три публикации по темата на дисертационния труд в академични издания и три участия в научни конференции;
- ✓ **Автореферат**, в обем от 56 страници, който аналитично представя основните моменти в дисертационния труд и отразява обема на дисертацията коректно и точно - както съдържателната страна, така и направените изводи и научни приноси.

Кратки биографични данни за докторанта

Биографията и професионалният път на автора на предложения дисертационен труд Драгомир Валентинов Йорданов, подсказва за ориентацията към изследваната тема свързана с възможностите на взаимодействие на различните танцови стилове. Любова към българските народни танци чертае насоката в образованието му през обучение в Националното училище за фолклорни изкуства „Филип Кутев“ гр. Котел, специалност „Български народни танци“, бакалавърска степен със специалност „Българска народна хореография“ и магистърска степен специалност „Съвременни

танцови техники“ (СТТ) в АМГИИ „Проф. Асен Диамандиев“ и продължението в докторска програма „Хореография“ – отчислен с право на защита на 15.12.2022 г. Професионалният път на докторанта Йорданов съчетава в себе си изпълнителска, педагогическа и творческа дейност, което прави настоящото изследване особено ценно от гледна точка на натрупан дългогодишен практически опит и компетенции.

Актуалност на тематиката

Дисертационният труд „Взаимодействие между българския сценичен фолклорен танц и съвременни танцови стилове“ представя нов прочит на процеса в съвременното развитие на българския сценичен танц на фолклорна основа. Авторът фокусира вниманието си върху възможността за синтез между българския сценичен фолклорен танц и различни съвременни танцови стилове, но не като механично съчетаване, а техническо, естетическо и концептуално взаимодействие изпълнявано от едни и същи танцьори. Тема релевантна на съвременния социокултурен контекст, налагащ необходимостта от усъвършенстване художествената стойност в еkleктичното представяне на сценичното изкуство на фолклорна основа.

Целесъобразност на изследователските методи за постигане на поставените цели

Подборът на изследователските методи в дисертационния труд е в съответствие с поставените цел, хипотеза и работни задачи. Изследването се реализира чрез комплекс от целесъобразно подбрани методи: теоретично проучване, сравнителен анализ, анкети, интервю, проведен експеримент с танцови изпълнители, като докторантът умее да изведе идеите си в аналитичен вид.

Оценка на дисертационния труд

В **Уводната** част докторантът Драгомир Йорданов обосновава значимостта на проблема и очертава посоката на изследването, неговите цели, задачи и методология. Заявен е обекта и предмета на изследването, както и авторовата теза, че е възможно съчетаването на българския фолклорен стил на изпълнение с други танцови стилове, стига това да е част от общата идея и крайният продукт притежава висока естетическа стойност. Липсата на задълбочени научни изследвания на този процес, провокира докторантът да вникне по-дълбоко в тази сериозна сфера.

В първа глава акцентът е поставен върху новаторските творчески прояви в сценичното представяне на традиционния български фолклор. За целта са анализирани две произведения на български хореографи представителни за различни периоди от развитието на сценичното изкуство на фолклорна основа. Обърнато е внимание не само върху фигуралното и лексикално обогатяване на традиционното хоро, а и в изграждането на драматургична линия придаваща тематична форма на крайния художествен продукт. Въз основа на сериозен анализ докторантът извежда заключението, че сценичният танц на фолклорна основа, носейки в себе си автентичността на българското хоро, се интерпретира и развива в отговор на новите потребности на съвремието.

Втора глава е фокусирана върху стиловите особености на хорото като основа за структуриране на съвременни танцови модели. Представено е разнообразието на хорото в различните региони на страната със своите специфики във фигурално, лексикално и музикално отношение. Анализът поставя акцент върху характерни движения от всеки отделен регион и възможността за съчетаване с други танцови стилове. Направен е опит в доказване, че в по-голямата си част развиването и усъвършенстването на българския фолклорен танц може да съчетава в себе си и други танцови стилове популярни в днешния ден.

В трета глава концептуалният акцент е поставен върху характеристика на различни съвременни танцови стилове. Особено внимание е отделено на стандартния българския екзерсис и възможността за създаване на нова екзерсисна форма. В

проведен семинар в „Академичния танцов състав“ при АМГИИ „Проф. Асен Диамандиев“ докторантът Драгомир Йорданов провежда екзерсис изграден на базата на кардио комбинация и тренировъчни упражнения съчетани с традиционни народни танци, който има своя положителен ефект в комплексната подготовка на изпълнителите за последващо натоварване. В доказателство, „...*че българският фолклорен танц, обичай, обредност, музика, шевица, могат да бъдат една плодородна почва за развитие на бъдещите хореографи, които чрез един съвременен изказ да представят своите творби, без обаче да се обезличават фолклорните стилкови характеристики.*“ /с.112/ е направен анализ на един танц, част от танцовия проект „Шест стаи“ представен на международен фестивал за съвременен танц „Черната кутия“.

Четвърта глава насочва вниманието към взаимодействието между фолклорния, класическия и съвременния танц. Разгледани са български балети, в драматургията на които са залегнали моменти от българския фолклор, български балети върху не-балетна музика, но акцентът е поставен върху анализа на два танцови спектакъла – „Лебедово хоро“ и „Орисия“.

В **заклучението**, като естествено финализиране на изследването, докторантът обобщава най-същественото, което се съдържа в него. Извода, че в обучението по танцово изкуство **задължително** трябва да се изучават и съвременни танцови техники считам за нецелесъобразно. Вкарването на елементи от други танцови стилове при изграждане танцувалните качества на изпълнителите може да се приема единствено в развиване на техническите умения, без това да оказва съществено влияние върху стила в изпълнението на българските народни танци. Обогащването на съвременното хореографско изкуство на фолклорна основа с нови, нетрадиционни форми и решения зависи най-вече от таланта и професионализма на твореца и предполага задълбочено познаване богатството на българския фолклор, бита и народопсихологията на нашите предци, стилските характеристики на различните танцови жанрове и същевременно способност за прецизен творчески подход от позицията на съвременността.

Приноси и значимост на научната разработка и на публикациите по темата на дисертационния труд

Приемам изложените и аналитично представени пет приноса на труда. Разглежданият дисертационен труд има научна стойност и отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане.

Докторантът е посочил три публикации по темата на дисертационния труд. Направените публикации като брой и съдържание напълно отговарят на изискванията за допускане до публична защита.

Заклучение

Изхождайки от всичко казано по-горе изразявам своята **положителна** оценка за дисертационния труд **Взаимодействие между българския сценичен фолклорен танц и съвременни танцови стилове** и предлагам на уважаемото научно жури да бъде присъдена на Драгомир Валентинов Йорданов образователната и научна степен „доктор“ в Професионално направление 8.3 „Музикално и танцово изкуство“, докторска програма „Хореография“.

2 юни 2024 г.
гр. Варна

Изготвил рецензията:

проф. д-р Катя Кайрякова